

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky Endre-u. 1.
(Központi-bérlés) — Telefon: 112. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Műfiszeltet egyelőre nem veszünk fel.
Egyes szám ára: hétköznap (4 oldal)
valamint vasárnap (6 oldal) 400 P

Rendelet a pénzlebélyegzésről

75 százalékos bankjegydézsma az 1000, 10.000 és a 100.000 pengős bankjegyekben - A bélyeget mindenki maga ragasztja a birtokában lévő pénzre - Az ötszázpengős és ennél kisebb címletű bankjegyekre nem kell bélyeget ragasztani - A tartozások, követelések, valamint a munkabérek, tisztviselői fizetések, nyugdíjak összegszerűségét a bankjegydézsma nem érinti

Budapest, dec. 18. A MTI jelenté: A kormány hivatalos közlése óta hirdette, hogy a társadalmi és gazdasági rend érdekében érvényes lépésekre készül az infláció ellen. Az infláció elleni küzdelemnek további komoly szakaszához értünk azzal, hogy a kormány elhatározta a forgalomban lévő bankjegyek mennyiségének erős mértékben való lecsapolását. A kormányzat azzal, hogy ehhez az új módszerhez nyúl, véget vet az áruk és bérek kilátástalan versenyfutásának. Tisztán látja és a közelmúlt tapasztalatai alapján már a dolgozó tömegek is látják, hogy minden újabb áremelés csak arra jó, hogy újabb inflációs hullámot váltson ki és hogy a béremeléssel lehetőleg a bérek és áruk között valamelyes elviselhető egyensúlyt teremtsen.

A kormányzat a hivatalos lapban a mai nappal megjelent 12.000/1945. M. E. sz. rendelet lényegében a bankjegydézsma, amely a bankjegyeknek bélyegjegyekkel való megjelölése útján történik.

A bankjegydézsma folytán a kincstár az érintett bankjegyek háromnegyed részét veszi igénybe, vagyis a dézsma 75 százalékos.

A dézsma csupán a Magyar Nemzeti Bank által kibocsátott 1000, 10.000 és 100 ezer pengős bankjegyekre terjed ki, amelyeket az erre a célra készült bélyegjegyekkel kell megjelölni.

A felbélyegzett bankjegyek névértékük erejéig törvényes fizetési eszközök.

A bélyegjeggyel el nem látott 1000, 10.000 és 100 ezer pengős bankjegyek pedig 1945. december 19-én 0 órától kezdve csak névértékük egynegyed erejéig fogadhatók el.

Az ötszáz pengős és ennél kisebb címletű bankjegyekre nem kell bélyeget ragasztani.

A bankjegyek megjelölésére szolgáló bélyegeket minden postahivatalnál, valamint postafaltárknál, a Pénzügyi Központ köteleltébe tartozó pénzügyintézeteknél lehet beszerezni.

Az 1000 pengős megjelölésére szolgáló bélyegjegy ára 3000, a 10.000 pengős bankjegyekre 30.000, a 100.000 pengős bankjegyekre pedig 300.000 pengő akkor, ha a bélyegjegy árát a megjelölés alá eső, de

bélyegjeggyel még el nem látott bankjegyekkel fizetik.

Ha a bélyegek árát felbélyegzett bankjegyekkel és felbélyegzés alá nem eső, vagyis 500 pengős vagy ennél kisebb bankjegyekkel fizetik, az ezer pengős bankjegy megjelölésére szolgáló bélyegjegy ára 750 pengő, a tízezer pengősé 7500 pengő, a 100 ezer pengősé pedig 75 ezer pengő.

A bélyegjegyet mindenkinek magának kell a birtokában lévő bankjegyre a női arckép fölé ragasztani. Bélyegjegyeket január 5-ig lehet megvásárolni.

A fel nem bélyegzett 1000, 10.000 és 100 ezer pengősök 1946. január 1-ig névértékük egynegyede erejéig törvényes fizetési eszközök. Január 1-től január 5-ig azokkal még lehet

bélyegjegyet vásárolni, január 5. után pedig megszűnnek fizetési eszközök lenni.

A rendelet lehetővé teszi, hogy a bankjegyek felbélyegzése miatt szenvedett veszteségek az üzleti könyvekben és mérlegekben további rendelkezésig külön számlán eszekevesésként kimutathatók.

Tartozások és követelések, valamint munkabérek és illetmények, nyugdíjak stb. összegszerűségét a bankjegydézsma természetesen nem érinti.

Nem érinti a bankjegydézsma a Vörös Hadsereg által kibocsátott pénzjegyeket sem.

A bankjegydézsma további pénzügyi, termelési és elosztási intézkedéseknek kell követnie, abból a célból, hogy ez a rendelkezés kiinduló pontja lehessen pénzrendszerünk gyógyulási folyamatának.

A bankok egyelőre nem fogadnak el pengő befizetéseket

Budapest, A bankok három napig nem fogadnak el pengő befizetéseket.

Gyógyszertárak, péküzletek nyitvatartandók!

A gyógyszertárak, valamint a pékek, péküzletek a további intézkedésig nyitva tartandók. Gyógyszereket csak orvosi receptre szolgáltathatnak ki a gyógyszertárak.

Nyitva kell tartani az üzleteket, el kell fogadni a pengőt

Illetékes helyről közölték, hogy mindazok ellen, akik az üzletek nyitvatartásáról szóló rendelkezésnek nem tesznek eleget, valamint azok ellen a magánüzemek ellen, akik a pengőt, mint fizetési eszkö-

ket elfogadni nem akarják, azok ellen szigorú büntetőeljárást indítanak. A büntetés magával vonja az iparigazolvány elvonását is.

A városi tanács toglalmozott a pénzügyi rendelkezések kapcsán felmerült jelenségekkel

Debrecen város tanácsa kedden ülést tartott, amikor híre terjedt, hogy a pénzügyi rendelkezések alapján a városban nyugtalanság jelentkezik, az emberek igyekeznek pénzügyi szabadulni. A vásárlók megrohanták az üzleteket, mire a kereskedők sorra bezárták üzleteiket. A városi tanács rögtönzött értekezletet hívott össze, amelyen megjelentek a politikai pártok képviselői, a szakbizottság képviselője, a Nemzeti Bank debreceni intézetének főnöke Komlósy László, az államrendőrség képviselője Hernády rendőralvező.

Szabó Kálmán polgármester nyitotta meg az értekezletet. Az üzletek bezárása kapcsán a közlések kérdése érdeklő a várost és a közönséget, mert nem maradhat kenyer nélkül a dolgozó tömeg. — Máris hallatszanak olyan hangok, hogy a pékek nem nyitnak ki szerdán. Ennek nem szabad megtörténni.

Komlósy László, a Nemzeti Bank nevében informálta a jelenlévőket a pénzügyi rendelkezésekről, mely szerint a bankok, posta befizetést nem fogadhatnak el kifizajást eszközölhetnek, befizetést csak abban az esetben fogadnak el, ha bejárat esedékes. Három napon belül lesz részletes rendelkezés.

Dr. Harsányi Imre, az Ipari Kamara főtitkára a kereskedők álláspontját támasztotta alá, miért voltak kénytelenek bezárni. A közönség megrohanta az üzleteket és mértékkel felül vásárolt össze mindent, akár volt rá szüksége, akár nem, ezért védekeztek a bezárással a kereskedők. Több felszólalás után Szabó Kálmán polgármester javaslatára az értekezlet elhatározta, hogy a debreceni pékeket kötelezi, hogy szerdán is tartsanak nyitva és árusítsák a hatóságai kenyeret és süteményt is vállaljanak el. Kötelezik a gyógyszertárakat is, hogy nyitva tartsanak és orvosi recept-

re gyógyszer szolgáltassanak ki. A közönség megnyugtatására és a pékek, gyógyszertárak nyitvatartására a polgármester ad majd

Január 1-én államosítják a bányákat

Rendezik a tanszemélyzet

A M. T. I. jelenté: A kormány tagjai Tildy Zoltán miniszterelnök elnöklésével kedden minisztertanácsot tartottak. Gordon Ferenc pénzügyminiszter előterjesztette a kormány rendeletét a Magyar Nemzeti Bank által kibocsátott bankjegyek egyes címleteinek bélyegjeggyel való megjelölése tárgyában. A minisztertanács az előterjesztést elfogadta.

A minisztertanács hozzájárult ahhoz, hogy a tanszemély-

Pökhendi válaszokat ad Endre László

Budapestről jelentik: Jankó Péter népbírói tanácselnök kedden délelőtt nyitotta meg Endre László bűnperének folytatódó tárgyalását. Újra felteszi a kérdést Endrének, hogy az országnak a zsidóságtól való megtisztítását célzó kormányrendeletet ki és mikor bocsátotta ki. Endre hosszabb kérés után bevallja, hogy Enkival együtt voltak azon az értekezleten, amelyen elhatározták a rendelet kiadását. Ezután a deportálásokról faggatták Endrét és közben súlyos összetűzés támadt a vádlott és az elnök között. Amikor Endre azt mondta, nem tudott arról, hogy Auschwitzba vittek a 700 ezer deportáltat, az egyik népbíró ráírvit:

— Önnek itt nincs jogában hazudozni.

— Ilyen körülmények között nem válaszolok, jelentette ki szemtelenül a vádlott.

— Kár magát a demokratikus magyar bíróság elé állítani — zárta be a vitát Dán népbíró.

A közönség nagy zajongással fogadta Endre pökhendi válaszait. Az elnök 5 percre a tárgyalást felfüggesztette.

Szünet után Endre az hangoztatta, hogy elsősorban a magyar parasztságot védte és a földreformért küzdött.

— Ön törzsszöke magyar embernek tartotta magát, miért vállalta a német szolgálatot?

Endre: Nem német szolgálatot vállaltam, Magyarország kormányzójának kinevezése alapján lettem belügyminisz-

ter és államtitkár, azt csináltam, amiben a két állam megállapodott, a zsidók likvidálására.

— Mivel magyarázza azt, kérdezte a népbíró, hogy a kormányzó, aki állítólag a deportálás gondolatát ön előtt felvetette, megakadályozta a budapesti zsidóság külföldre szállítását.

Endre: Ez valóban a kormányzó személyes közbelépésének az eredménye volt. Tudomásom szerint értesült Chorinék és a Weiss Manfréd-család esetéről és ezért tartotta szükségesnek, hogy a budapesti zsidók deportálása ellen lépjenek fel. Amikor a kormányzó látta, hogy a deportálás mérete az elgondolással szemben kétszázszorosra nőtt, visszariadt. A jelentések befolyásolhatták.

— Ki ellenőrizte a csendőrköt, amikor összeszedték a zsidóktól a készpénzt és ékszereket?

Endre: Az adóhivatalok és más hatóságok. Az anyagot a csendőrségnek át kellett adni a postafaltárak pénztárnak, vagy a Nemzeti Banknak.

Ezután a védő intézett néhány kérdés Endréhez, aki ismeretle inkrimínált cikkeket és ujságnyelvűségeit. Hangoztatta, hogy a magyar faj védelméért kívánta ezzel szolgálni.

A népbírák, majd az ügyész intéztek még kérdéseket a

ki hivatalos hirdetőnyomt. Hernády rendőralvező közölte, hogy a rendőrség szerdán reggel ellenőrizte a pékeket, gyógyszertárakat, hogy a polgármesteri rendelet rendelkezésének megfelelően nyitvatartanak és árusítanak-e?

Uj osztrák bankjegyek

Bécs, dec. 18. Már megkezdődött az eddig forgalomban volt osztrák bankjegyeknek a szövetségi bankok által kibocsátott osztrák bankjegyekre való becserélése. Ezek az új osztrák bankjegyek csak átmenetileg maradnak forgalomban. Már tervezik az új végleges bankjegyeket.

Uj osztrák bankjegyek

Bécs, dec. 18. Már megkezdődött az eddig forgalomban volt osztrák bankjegyeknek a szövetségi bankok által kibocsátott osztrák bankjegyekre való becserélése. Ezek az új osztrák bankjegyek csak átmenetileg maradnak forgalomban. Már tervezik az új végleges bankjegyeket.

Uj osztrák bankjegyek

Bécs, dec. 18. Már megkezdődött az eddig forgalomban volt osztrák bankjegyeknek a szövetségi bankok által kibocsátott osztrák bankjegyekre való becserélése. Ezek az új osztrák bankjegyek csak átmenetileg maradnak forgalomban. Már tervezik az új végleges bankjegyeket.

Uj osztrák bankjegyek

Bécs, dec. 18. Már megkezdődött az eddig forgalomban volt osztrák bankjegyeknek a szövetségi bankok által kibocsátott osztrák bankjegyekre való becserélése. Ezek az új osztrák bankjegyek csak átmenetileg maradnak forgalomban. Már tervezik az új végleges bankjegyeket.

Uj osztrák bankjegyek

Bécs, dec. 18. Már megkezdődött az eddig forgalomban volt osztrák bankjegyeknek a szövetségi bankok által kibocsátott osztrák bankjegyekre való becserélése. Ezek az új osztrák bankjegyek csak átmenetileg maradnak forgalomban. Már tervezik az új végleges bankjegyeket.

Uj osztrák bankjegyek

Bécs, dec. 18. Már megkezdődött az eddig forgalomban volt osztrák bankjegyeknek a szövetségi bankok által kibocsátott osztrák bankjegyekre való becserélése. Ezek az új osztrák bankjegyek csak átmenetileg maradnak forgalomban. Már tervezik az új végleges bankjegyeket.

Uj osztrák bankjegyek

Bécs, dec. 18. Már megkezdődött az eddig forgalomban volt osztrák bankjegyeknek a szövetségi bankok által kibocsátott osztrák bankjegyekre való becserélése. Ezek az új osztrák bankjegyek csak átmenetileg maradnak forgalomban. Már tervezik az új végleges bankjegyeket.

Uj osztrák bankjegyek

Bécs, dec. 18. Már megkezdődött az eddig forgalomban volt osztrák bankjegyeknek a szövetségi bankok által kibocsátott osztrák bankjegyekre való becserélése. Ezek az új osztrák bankjegyek csak átmenetileg maradnak forgalomban. Már tervezik az új végleges bankjegyeket.

Uj osztrák bankjegyek

Bécs, dec. 18. Már megkezdődött az eddig forgalomban volt osztrák bankjegyeknek a szövetségi bankok által kibocsátott osztrák bankjegyekre való becserélése. Ezek az új osztrák bankjegyek csak átmenetileg maradnak forgalomban. Már tervezik az új végleges bankjegyeket.

Uj osztrák bankjegyek

Bécs, dec. 18. Már megkezdődött az eddig forgalomban volt osztrák bankjegyeknek a szövetségi bankok által kibocsátott osztrák bankjegyekre való becserélése. Ezek az új osztrák bankjegyek csak átmenetileg maradnak forgalomban. Már tervezik az új végleges bankjegyeket.

Uj osztrák bankjegyek

Bécs, dec. 18. Már megkezdődött az eddig forgalomban volt osztrák bankjegyeknek a szövetségi bankok által kibocsátott osztrák bankjegyekre való becserélése. Ezek az új osztrák bankjegyek csak átmenetileg maradnak forgalomban. Már tervezik az új végleges bankjegyeket.

Uj osztrák bankjegyek

Fotó Horváth
Simonffy-u. 1/b.

vádoltak sajtóközvetítői kapcsolatban. Ezután Baky László kihallgatása következett. Védője nem volt jelen, mire az elnök a hallgatóság sorából egy ügyvédtől kijelölt védőnek. Baky az elnök kérdésére kijelenti, hogy a felelősséget elismeri, de bűnösséget nem. A főtárgyalás elnapolását kérte, mert a vádiratot nem volt ideje át tanulmányozni. A népbiztonság kérelmét elutasította, mire Baky semmisségi okot jelentett be.

B-lista — Tanfolyam

Uj jelölés kapott számára. A közigazgatás egyszerűsítésénél kell nem bírja az állam a közigazgatás nagy terheit. Szóval sok a tisztviselő. Létszámcsökkentés kell. Az ember szinte érthetetlenül áll a kérdéssel. Mert: a miniszterek számát kétannyira emelték. Az államtitkárok és miniszteri tanácsosoknak se azori, se ezama. A közigazgatásnál a főosztályok száma a régiek duplája. Egyik új tisztviselőt a másik után veszik fel. Némelyik városban dupla polgármester, főjegyző, főjegyző titkár, főjegyző titkár. Ennek a tetejébe közigazgatási tanfolyamokat akarunk rendezni, lakólati végzettségre való tekintet nélkül. Azt gondolhatná az ember, azért, hogy a tisztviselő hiányt pótolják. Vagy ha úgy tolesik, bevezetik a gyereke nevén: talán azért, hogy a tisztviselőtől a felelősségtől megtegyék tisztit. Ez utóbbi ismét csak gondolkodásra ejti az embert. Hol vannak ezek a fasiszta tisztviselők a közigazgatásban? Az igazgatás közel hét hónap óta folyik. Az igazoló bizottságokban mind az új párt, sőt a szakszervezet képviselője is ott ül. Biztosítva van tehát a legmesszebbmenőkön, hogy a demokrácia rottán csak azok eshetnek át, akik úgy a törvény idevonatkozó rendelkezéseinek, valamint az igazoló bizottság által képviselt demokráciának megfelelnek. Azok a tisztviselők tehát, akik le voltak igazolva, nem vádolhatók fasiszmusal. Mert ha vádolhatók, akkor nem teljesítették kötelezettségüket a párt kiküldöttel. Nem a demokrácia, hanem a fasiszmus eszméjét szolgálták. Már pedig ezt egyetlen párt kiküldöttétől sem merném feltételezni; mert ez esetben az volna a bizalommal, amelyet róla ruházott a párt.

Semmi okunk nincs tehát arra, hogy a már eddig leigazolt vagy leigazolandó tisztviselőtől feltételezzük azt, hogy a demokrácia elvártja volna. Ha ez így van, akkor minek az új közigazgatási tanfolyam? Főleg pedig mi az indoka annak, hogy ezt a tanfolyamot iskolai végzettségre való tekintet nélkül bárki olvágzhatja? Minden párt programjában benne foglaltatik az ingyen iskoláztatás. Működésük tehát a legazogonyebb ember gyermekének is, közigazgatási tisztviselőnek lenni, hiszen a tisztviselőket választó törvényhatóságokban ott fognak ülni minden párt emberei. Nem lehet tehát urambátyázkodni.

A demokrácia megköveteli, hogy ne visszafelé haladjunk, hanem előre. Értelmiségi pályára tehát csak az menjen a jövőben, aki erre készült, az ennek alapvető feltételét az iskolai végzettség. Hogy a demokrácia ártállíva az utóbbi időben iskolai végzettség nélkül egyes helyeket a kormány átnemelt a közigazgatásban, ez a jövőben nem lehet rendszer. A demokrácia a haladás, a művelődés eszméje. A művelődés alapja az iskola, a középiskola és a főiskola. Az értelmiségi pályának éppen olyan műhelye az iskolai végzettség, mint az iparos tanulóknak a cipész, lakatos, vagy bármilyen ipari műhely. Mi szükség van tehát a közigazgatási tanfolyamra? Állami közigazgatásunk legelőkelőbb feltétele az, hogy minden frász

talnál olyan tisztviselő legyen, aki iskolai műveltségéről fogva oda való, vagyis, aki a felsőbb iskolákban megszerzte azt az általános műveltséget, amely okvetlen szükséges ehhez, hogy a népi demokrácia elveinek helyesebben eszméjének megfelelően létszámát csökkentse. Nem csak demokratikus haladásunk érdekében kell ennek így lenni, hanem az ország összes polgárainak érdekében is. A haladó demokrácia nem bír meg dilettánsokat. Minden helyre — nemcsak a közigazgatásban, de összes közigazgatási intézményeinkben, gyárakban is — teljes értékű, magas képzettségű embereket kell állítani, ha azt akarjuk, hogy a népi uralom eszméje tiszta valószággá váljon.

A demokráciának nem az az elvárása, aki a dilettánsokat félre akarja állítani, hanem az, aki politikai érdemeket jutalmazva, pártérdekű olyan embereket kiválaszt, akik az államigazgatásának szolgálatába állítandók, akik arra nem alkalmasak. Ezen módon, amit politikai téren egyik kózzal felépítettünk, a másik kezünkkel leromboljuk. Úgy a közigazgatásnál, mint bármely közigazgatási intézménynél, ha valaha szűkség volt a felsőosztályt végzett embereket, úgy ma van ennek a legfőbb ideje. Egyik korábbi cikkemben már kifejeztem juttattam, hogy nem az iskolák termelik ki a zsemet, erre szülni kell. Am legyen, ezeknek utat kell nyitni még is-

A moszkvai értekezés

London. A moszkvai tanácskozások hétfőn is igen barátságos és azívó hangulatban folytak. Több életfontosságú kérdés került napirendre. A külügyminiszterek kedden délután ismét összeültek. Úgy tudják, hogy a keddi tanácskozás előtt Bowin felkereste Molotov külügyi népbiztost. Bowin hétfőn hosszasan tanácskozott Anglia iránti követelével, majd tanulmányozta az asserbeidzsimi fejleményekről érke-

ző jelentéseket. A külügyminiszterek tanácskozásáról nagyon kevés hír érkezik, úgy hogy az angol sajtó csak szűkszavúan foglalkozik a megbeszélésekkel.

London, dec. 18. A külügyminiszteri értekezlet második ülése hétfőn este két óra husz percnél tárgyalás után véget ért. Jelentést nem adtak ki és mindenki a legszigorúbb hallgatásba burkolódzik. (MTI).

Ujabb háborús bűnösök érkeztek, köztük Fedák Sári

Budapestről jelentik: A keddi nap folyamán újabb háborús bűnösök érkeztek Bécéből, köztük

Fedák Sári, László-Laussek altábornagy, Radó alezredes és Tarany Béla.

A népjóléti miniszter megállapodást kötött a román kormánnyal

Molnár Erik népjóléti miniszter bukaresti útja a magyar-román baráti viszony alakulásának jelentős állomása volt. A népjóléti miniszter két franciayelvű előadást tartott. Ugyancsak rádión is szólott az erdélyi magyarokhoz. Kolozsváron óriási érdeklődés előzte meg „A magyar társadalom fejlődése” című előadását.

A népjóléti miniszter megállapodást kötött a román kormánnyal a közös rendszabályok megkötésére a járványveszély ügyében. A miniszter közbenjárására a román kormány minden rendelkezésére álló eszközzel megkönyvitte a Románián átvonuló magyar hadifoglyok helyzetét és megfelelő gondozásban részesítte őket. Románia a nyugati országokból bevezendő gyógyszerekből átenged Magyarországnak bizonyos mennyiségű salivarzást és inzulin.

Molnár Erik miniszter neje a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége megbízásából gyűjtést indított Bukarestben a karácsonyi akció javára. A gyűjtés eredménye 10 millió 600.000 lel. Ebből a magyar gyermekek részére küldendő holmikat vásárolnak. Ezenkívül újabb ruhaküldemények, tejpor, kakaópor stb. érkezése várható.

Kétféle emberből állott a náci-testület

A nürnbergi főtárgyaláson Torey angol ügyész megállapította, hogy a náci-párt vezetőségének testülete — beleértve az aisébb-rangú tisztakat és alárendeltet is — összesen kereken kétféle embert foglalt magában. A vád azonban csupán a magasabb rangúakra vonatkozik, akiknek száma kereken hétszázhar. Hangsúlyozza, hogy ezek valamennyien felelősséget viselnek a náci-prog-

ram végrehajtásáért. Felelősségük kiderül maguknak a náci-klub szervezeti szabályzatából, amely kimondja, hogy a tartományvezetők, helyi vezetők és szervezetek a maguk körzetében szigorúan politikai jogokkal rendelkeznek és felelősek körzetük egész politikai helyzetéért. A náci-párt vezetőségi testülete döntő utalmat gyakorolt az országban. (MTI)

Sforza megszökött

Róma. Sforza, aki 1943-ban a fasiszta párt főtitkára volt és akit szombaton Milánó közelében egy zárdában elfogtak, megszökött. A rendőrség le akarta tartóztatni azokat a lelkészeket, akik Sforzának menedéket nyújtottak. Délolasországban híre terjedt, hogy Bottai volt fasiszta szövetségi miniszter Aburiában rejtőzik. Mások szerint Bottai a francia idegen légtérbe állt be. (MTI)

Közönség szava

A fogadtalan prókátor
A debreceni postások szakszervezete titkos választás alapján elnökül és alelnökül a Kisgazda Párt tagjait, míg titkáru a Kommunista Párt tagját választotta meg. A kisgazdapártiak választása ellen Friedmann szakszervezeti titkár nemcsak előszóval, hanem írásban is tiltakozott. Érdekesége ez írásbeli tiltakozásának, hogy

abban Friedmann úr egyes számban, azaz a „magya nevében” tiltakozik.

Ei kell tehát fogadni, hogy a szakszervezeti tanács ez ügyben hivatalosan nem nyilatkozott és állást nem foglalt a postások véleménynyilvánításának utólagos korlátozása iránt. Csupán Friedmann urat kell felvilágosítani, hogyha valamiképp joga van, akkor tanulja meg, hogy ilyenkor saját személyiségének — mégha azokatlan is részére — el kell tűnie. Ha pedig a saját lelkéből fakadó tiltakozást kíván a szakszervezeti tanács helyett az illetékesek tudomására juttatni, akkor magatartását a magyar közmondásban igen gyakran idézett fogadtalan prókátornak kell minősíteni.

Egy szakszervezeti tag.

A FÜGGETLEN KISGAZDA, FÜLDUNKÁS és POLGÁRI PÁRT HIREI

Karácsonyi Vásárt rendez a női tagozat a szegény gyermekek felsegélyezésére indított felhívásai akció körében. A Vásár szombaton délután fog megnyitni a Kisgazda Párt dísztermében, ahol a megnyitással egyidőben a női tagozat a Független Ifjúsággal karöltve magas színvonalú karácsonyi előadást rendez. Az ifjúság kultúrtergárdája nagy műgondalal készíti elő a kultúrtergárdán minden egyes számát, a női tagok pedig szorgos munkával igyekeznek összehozni a Vásár anyagát. — Ezúton hívják meg az előadásra a párt minden tagját és az érdeklődőket. Az előadásra belépődíj nincs. Az előadás után az ifjúság számára büffével és tombolajétekkel egybekötött táncost lesz, amely zárórúg fog tartani. Erre jegyek elővételben a pártirodában kaphatók.

A női tagozat felkéri a párt tagjait és támogatóit, hogy a karácsonyi segélyakció számára természetbeni adományokat juttatni szíveskedjenek. Az adományok a pártirodában adhatók át.

A párt kereskedő tagjai fontos megbeszélésre f. hó 21-én, pénteken délután fél 4 órakor a párt helyiségében jelenjenek meg.

Vonatközlekedés

Az Államvasutak igazgatósága közli, hogy december 18-án, 20-án és 22-én Budapest keleti pályaudvarról 11 órakor Debrecenbe induló 1712. sz. járat és ellenirányból 16 órakor Debrecenből érkező 1713. sz. kormányzati futárvonatok a karácsonyi ünnepi vonatok közlekedésére való tekintettel nem közlekednek. A Budapest nyugati pályaudvarról Debrecenbe 20 óra 45 perckor induló 1712. sz. vonattal kell tehát a kormányzati futárvonattal utazni szándékozóknak elutazniuk.

A háborús ingóságkárók összeírása

Sok debreceni lakos érdeklődésére közli a kárösszeíró hatóság írda, hogy az ingóságkárók összeírására szolgáló kérdőívek mindaddig nem érkeztek meg. A budapesti Központi Statisztikai Hivatal pár héttel ezelőtt arról értesítette a várost, hogy a vonatközlekedés korlátozása miatt a nyomtatványokat teherautókon fogják szétküldeni az országba, így Debrecenbe is. Mindeztideig azonban egyetlen kérdőív sem érkezett, sőt a Budapestre küldött táviratok is válasz nélkül maradtak. Amint a nyomtatványok megérkeznek, néhány napon belül megkezdhető az összeírás. A kárösszeíróiroda erről értesíteni fogja a város közönségét. Itt ugyanis a város egész lakossága érdekelve van, mert alig akad Debrecenben valaki, akinek a háborús események következtében kára ne volna.

Mozi

PETŐFI MOZGÓ Uj amerikai film: Waterloo Bridge. Legújabb amerika híradó. Előadások délelőtt 11 órakor, délután 3/8, 4/5 és 6 órakor.

— Paula Wessely színpadra lép. A művészet igazoló bizottsága Paula Wessely színésznőnek megengedte, hogy újból színpadra lépjen. (MTI)

Ha jó női száraz és fél CIPŐT akar nézze meg Pástinál RÓZSA-UTCA 2.

Férfi és női szövetek, bélésruka nagy választékban vásárolhatók Tiszántúli Textilházaiban Piac-u. 22. (Első Takaréképület).

FIGYELEM! VARRÓGÉPTŐK, varrógép, rádió, kerékpár, gramofon új és használt kaphatók HORVÁTH TANÁR műszerüzemestér Deák terep-utca 9.

Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszerrel eladja, mutassa meg Szélescsényinek AS-UTCA 2.

Becséreltem törtaranyát modern ékszerrel, karikagyűrűre. Uj ezüsttárgyak nagy választékban. Takács Sandorné ékszerüzletében Piac-u. ca 22

Nyitrai József órák üzletét újból megnyitotta Cegléd-utca 16. szám alatt. Javításokat felelősséggel vállal.

Karácsonyi diszek, szépirodalmi könyvek, levélpapírok, előjegyzési naptárak nagy választékban Kóhalmyné könyvkereskedésében SAS-U. 4. Kölcshús épület.

Ruhaneműt és lábbe íért bort veszek bármilyen mennyiségben. Belvárosi söröző. Varga-u. 30

A legszebb fehérneműk hazotti anyagból is KELLER Edéné szalonjában készülnek. Balthány-u. 9.

Fém hulladékok mindenféle vasanyagot, kőzetet, tegnapasokból, órák, réz, stb. LANGER és KATZ Hatvan u. 68. Telefon: 4-44. Deák u. 21. vastoló

ARANYAT, EZÜSTÖT, BRILLIÁNST MAGAS ÁRON VESZ KOLLÁR órák KOSSUTH-UTCA 4.

HIREK

— Várható időjárás: Északkebbéli, délnyugati szél. Felhőátvonulások. Helyenként kisebb fűtők. Több felé reggeli köd. A hőmérséklet még mindig marad.

— Óry István főispán Budapestre. A főispán Budapestre utazott, ahol ma részt vesz a közellátási kormánybiztosok részére tartandó országos értekezleten, csütörtökön pedig a főispáni értekezleten vesz részt. A főispán pénteken tér vissza Debrecenbe.

— A homokkerti református egyházközség ifjúsága december hó 23-án reggel 8 órai kezdettel ifjúsági konferenciát rendez az egész debreceni leány és fiú ifjúság számára. Szeretettel hívunk minden résztvevőnk az evangélium köré.

— Debrecze város nyugdíjaskarácsonyi segélye december hó 19. 20. 21. 22-én kerül kifizetésre a házipénztárnál napként 8—10 óra között. A—J kezdőbetűk részére 19-én, szerdán, K—R betűk 20-án, csütörtökön, S—Z betűk részére 21-én, pénteken. Az elmaradtak részére 22-én szombaton. Városi számvivőség.

— A Magyar Paraszt szövetség debreceni szervezete vasárnap délután az Arany Bika kistermében nagygyűlést tart. A vezetőség partikuláris nélkül a gyűlésre minden földművest meghív és szeretettel elvár.

— Dr. Maljath László ügyvéd gradját Plac utca 9. I. emelet 8. ajtó szám alatt újból megnyitotta.

— Névváltoztatás. Dr. Wallisch Oszkár, a debreceni egyetem tanárképző intézetének tanára, a magyar belügyminiszter engedélyével a maga, valamint hat kislánya gyermeke: Oszkár, Márta, Mionóra, Imre, Olivér és Boatrix nevét Gyulavári-ra változtatta.

— A Magyar-Angol Társaság újabb nyelvkurzusát indít. Jelentkezni lehet ifj. dr. Tankó Béla egyetemi m. tanárnál, Simonyi út 1. délután f. 3-tól f. 4-ig.

— Öngyilkosságot kísérelt meg Verőb Imre 64 éves kereskedő. Betűlenyúlal lakásán ismeretlen nővel megmérgezte magát súlyos betegsége miatt. Esméletlen állapotban szállították kórházba.

— A Bőszörményi fűten kedden reggel két teherautó eddig nem tisztított körülmények között eszedték ki. Az autókban ülők közül nyolc ember megsérült. Súlyosabb sérülést szenvedett Pálva Imre nyíregyházi lakos, akit koponyatöréssel életveszélyes állapotban szállították kórházba.

— A Halápon raboltak idegen katonaruhában, idegen szavakat kiabálva Poljok Gábor és Varga József debreceni fiatalembereket. Betörték egy dohánypajta és, kifosztották Pállai István pajtáját, raboltak, közben lövöldöztek is. A debreceni törvényszék 3—3 évi fegyházra ítélte őket.

— Vadászok figyelme! A magyar államrendőrség debreceni főkapitánysága közli: Azok, akik a Debrecenben megalkandó választásúrsulathoz tagfelvételt, illetőleg fegyvertartási engedélyt kiadását kérik, kötelesek a debreceni államrendőrség debreceni főkapitányságához kérvényt benyújtani. A kérvényben feltüntetendő: 1. Személyi adatok, az engedélyezendő fegyver kalibere, gyártási minősége és száma. 2. A kérvényhez csatolandó állampolgársági bizonyítvány, azt helyettesítő születési bizonyítvány (anyakönyvi kivonat). 3. Újabb kétéves erkölcsei bizonyítvány. 4. Tisztifőorvosi bizonyítvány.

— Szatmári László és Szatmári Erzsébet debreceni lakosok a közelmúltban hatóságai intézkedés közben megtámadták a rendőrséget. A férfi kéthónapi fegyházra, kényestevére 15 napot kapott, de a büntetés végrehajtását felfüggesztették.

Megérkezett Groza Péter adományja Debrecenbe 10 vagon fa és két vagon só

A Debreceni Vásár rendezésével kapcsolatban tulajdonképpen a Vásár igazgatója, Paál Jób Bukarestben kihallgatáson jelent meg Groza Péter román miniszterelnöknek, aki a Vásár tartására megnyitotta az erdélyiek előtt a határt. Azonkívül, hogy a román-magyar barátságunk közel fogható jelét adva, kijelentette, hogy a Vásárnak, illetőleg Debrecen városának 10 vagon tűzifát és 2 vagon só adományoz.

Ez az adomány tegnap meg is érkezett Debrecenbe. A famennyiségből 3 vagon a Bika díszterem fűtésére fordították a Vásár tartama alatt, illetve a kölcsönkaptak 3 vagon fát most a Groza-féle

adományból a rendezőség megadja a fennmaradó 7 vagon fát pedig a szegényháznak, a Napközi Otthonnak, a Mindenki Karácsonyfája akciónak, a munkanélkülieknek a szakszervezetek útján, a Népkönyvtárnak és a Városi étkezdének kiosztják.

A két vagon sóból 25 mászt a Vásárt rendező debreceni lapok szerkesztősége, kiadóhivatali és nyomdászemlékezetei között osztanak ki. A Vásár igazgatósága 175 mázsa só Szabó Kálmán polgármester rendelkezésére bocsájt megfelelő módon való kiosztás céljából a lakosság részorult rétegei között.

Mit kell tudni az adópengőről

A legutóbbi minisztertanács foglalkozott a felszaporodott adóterhek behajtásának ügyével és elhatározta az úgynevezett adópengő bevezetését. Erre vonatkozólag hivatalos kijelentések is elhangzottak, mely szerint az adópengőre vonatkozó rendelet január elsején életbe fog lépni.

A debreceni közönség körében az adópengővel kapcsolatos különféle híresztelések terjedtek el. A pénzügyigazgatóságnál érdeklődésünkre a következő tájékoztatást adták:

— Tévedés azt hinni, hogy itt valami új fizetés eszköz bevezetéséről van szó. Az adópengő mint a neve is mondja, csak a közadó tartozások fizetésének arányosítására szolgál. Igazságtalan dolog lenne mondottá — Csire Ferenc dr. pénzügyigazgató — hogy egyesek az állammal szemben fennálló tartozásukat a mai inflációs pénzügyi-

kegy egyenlítették ki. Az adópengő összegének arányszáma természetesen nagyobb lesz a közfoglalomban lévő pengő értékénél. — Vagyis aki adóval tartozik, az a kifizetésnél többet fog fizetni. Ha például valaki 1000 pengő adóval tartozik, az az adópengő számának megszorozásával kiszámított tartozást fogja kiegyenlíteni. Az adópengő szorzó számát még nem tudjuk, mert a rendelet a közeli napokban fog nyilvánosságra kerülni és ekkor lép életbe.

— Ugyanez a rendelet intézkedik arra nézve is, hogy a lakások, üzletek, műhelyek, raktárak, szőlő mindenféle bérlemények után bére havi összegét a háztulajdonosnak is az adópengő arányában kell kifizetni, mert a tulajdonosnak a házában az utáni adókat adópengőben kell leróni, már pedig ez a régi bérek mellett ráfizetés nélkül el sem képzelhető.

Pont éjjélkor kinyit az ajtó és benyult egy revolveres kéz...

Detektiivregénybe illő véres jelenetek játszódtak le a múlt nap Kába közösgében. Napokkal ezelőtt megjelent a közösgében három pesti fiatalember, akik felkutatás céljából tartózkodtak ott, vásároltak és közben nagyokat muattak a közösgé vendéglőben. A múlt este borozás után elmentek a szociáldemokrata párt tancmenetára is, ahol összekaptak a kabai ifjúság több tagjával. A vita közben azt hangoztatták, hogy ők pesti rendőrök, revolver is van náluk és elbánnak a kabai ifjúsággal. A kabai rendőrök erre igazolásra szólították fel Skot, majd a három fiatalember közül kettőt bekísértek a rendőrségre, a harmadik, akiről társai azt állították, hogy Binder László, elszökött. A rendőrségen az igazoltatás során az egyik pesti, Nagy József igazolta magát, mire el is bocsátották, de a harmadik, aki Makai Aladárnak mondta magát, ott maradt őrizetben, mert a Makai féle okmányon kívül számos más névre szóló okmány is volt nála és így gyanússá vált. Makai az őrszobán volt, ahol Székely Gyula rendőrhadnagy tartott ügyeltes szolgálatot és az ágyban feküdt három rendőr is.

A kihallgatás után negyedóra, pontosan éjjélkor halkán kinyílik az ajtó, egy kar nyúlik be, a kézben a revolver és fojtot hangon kiált az ajtó megett álló férfi: Kezeket fel, senki se mozduljon, mert halál fia...

Székely rendőrhadnagy megletve fordult arra, de nem vesztette el a lélekjelenlétét. A revolveres éjjéli látogató közben jobban kinyitotta az ajtót és tovább folytatta: „Senki ne mozduljon, mert lövök, majd Makai felé

nézve ezt mondotta: gyerek ki pucoljunk.” Közben az ajtó mellett fekvő rendőr megmozdult. Ezt az ajtónyílásból meg láthatta a revolveres férfi és így a zaja arra nézve. Ezt a pillanatot használta fel Székely alhadnagy, hogy felkapja a saját revolverét és csőre löli be. A következő percben drámajlag lövették egymást az események. Az éjjéli látogató lött a lövés az ügyeltes füle mellett filtyült el. A következő másodpercben már Székely alhadnagy is használja fegyverét, több lövést adott le, mire igazot kiabálás és futkosás zaja hallatszott. Később sikerült csak megállapítani a történetet, amikor a rendőrség épületétől 100 méternyire megtalálták Nagy József pesti fiatalembert holtan, elverezve. Gyomrán érte a lövés, ez okozta halálát.

A helyszíni szemle és vizsgálat alapján az állapítható meg, hogy Nagy József és Binder az igazoltatás után találkoztak és elhatározták, hogy Makait kiszabadítják. Binder revolverrel a kezében ment elől, ő volt, aki beszélt, hogy senki se mozduljon, ő lött az ügyeltesre, míg Nagy József hátul állott. Az ő nyakában egy géppisztoly volt, sorozattal megöltve és amikor Binder lövést vi, szonozta Székely ügyeltes, Székely golyója nem az elálló támadót, hanem a hátul álló Nagyot találta, aki szintén tüzelésre készen állott ott. Nagy súlyos sérüléssel 100 méternyi távolságra elvándorolt és akkor esett össze és halt meg pár perc múlva. Bindernek nyoma veszett, eltűnt.

A véres eszt után a kabai rendőrség jelentése után a vizsgálobírószék részéről dr. Szarukán József törvényszéki bíró szállt ki, azonkívül dr. Horváth Artur és dr.

Mindent 1 helyen

Férfiaknak: Kalap, Nyakendő, Fehérmé, Pullover

Hölgyeknek: Zsivat pullover, sál, Fehérmé, narinya

BLEICH BÉLA-tól Piac-utca 49.

Ökrös Sándor törvényszéki orvosok. A vizsgálat megállapította, hogy Nagy Józsefet a rendőr golyója ölte meg. Bindert már nem sikerült elfogni. A rendőrség részéről Zih Jenő rendőrfőhadnagy megállapította, hogy a rendőrigyeletes jogosan használta fegyverét.

SPORT

A DVSC elutazott hétfőn este és ma délután lejátszák Budapestén az Er-Só Madisz elleni mérkőzést. A debreceni csapat nehéz, fárasztó utazás után játszik ellenfeleivel és gy nem sok reménye van pontszerzésre. A csapat Nagy Mihály — Szilágyi II. — Szűcs — Szabó II., Zilahy, Kádás — Komlósi, Sidik, Szabó I., Dobos, Balla összehajlásban játsza le a mérkőzést.

A debreceni kosárlabdázók 47:42 gólarányú vereséget szenvedtek a döntőben Szegedtől. A debreceniek határtalan balszerencsével veszítették el a mérkőzést. Szeged győzelmével megszerezte az első helyet, második a DVSC, harmadik a Salgótarján ellen 32:25 arányban győzedelmeskedő pécsi kosárlabdacsapat.

Egyhetes utazás után tértek haza Budapestről a debreceni kosárlabdázók Füzesabonyon kezestül. A múlt héten hétfőn este útek vonatra Budapestén és hétfőn éjszaka érkeztek meg Debrecenbe.

DVSC—Békéscsaba Törekvés elsőosztályú bajnoki mérkőzés lesz vasárnap délután 1 órakor a Dózsegi-úti sporttelepen. A DVSC három évvel ezelőtt már játszott a Békéscsabai Törekvéssel a II. osztályú bajnokságban. Békéscsában 3:2 arányban kikapott, míg Debrecenben 7:1 arányú fölényes győzelmet arított.

Debrecen város önkormányzatának Nádházy és Darai edzők irányítása mellett erősen készülnek a debreceni öblővívők.

A labdarúgó játékvezetők Testükre vasárnap, december 23-án reggel 9 órakor tartja tisztújító közgyűlést a kerület hivatalos helyiségében Rákóczi utca 30.

Az Ökölvívő Szövetség vidéki bizottsága által kapott kerületi tisztségemelő más irányú elfoglaltságom miatt lemondok. Kárpáthy Imre.

• Szünetel gépirótanfolyamot, gyorsírótanfolyamot tart középiskolások részére Naményiné gyorsíróiskolája Piac 58. Lánokházában.

• Simal gyorsíróiskolában beiratkozás megkezdődött a gyorsíró, gépirás, és kereskedelmi alapsmeretek tanfolyamára. Alamlvizsga. Piac u. 73. Vasútkedvezmény.

• Cipőt akar venni? Erdemes Pírhöz menl Szent Anna 5.

• Felhívás! Felkérjük mindkét tar. hitközség azon tagjait, akiknek 1931-ben, vagy később született gyermekeik vannak, hogy a gyermekek születését igazoló irattal f. hó 21-én, pénteken 9—2 óra között saját érdekükben iradánkban megjelenni sziveskedjenek. Ugyancsak keressék fel iradánkat a jelzett időben a terhes és szoptatós anyák. Országos Zsidó Segítő Bizottság. Piac u. 19.

— Nagyarányú razzákat rendeznek a tanyavilágban a rendőrség tagjai a szovjet katonai parancsnokság járőr elvel. A közös razzák eredményeként az utóbbi napokban örvendetesen csökkent a bűncselekmények száma.

— Betörők alkulesal behatoltak Edár Péterné Pest-utcai lakásába és 80 millió pengő értékű ruhaneműt, ékszert, pénzt loptak.

A Debreceni Kereskedő Társulat közleményei

A kistvárosi szakosztály tagjai hátrahagyott fogalmi és tagdíjakat meg folyó hó 22-ig rendezhetik a jegyzőjükkel. Az a kistvárosi, aki közmunkán nem jelenik meg, tiz napi kénszernyunka lerovással lesz büntetve. A szakosztály 1948 január 6-án délután 2 órakor a Társulat (Piac u. 8.) tisztújító közgyűlést tart közérdekű tárgyisorozattal.

A kézbörkereskedők szakosztálya folyó hó 19-én, szerdán délután 3 órakor ülést tart, melyre feltétlen és pontos megjővőst kér a szakosztályt ömők.

Vásári kereskedők szakosztály gyűlése folyó hó 20-án, nem délután 9-kor, hanem f. hó 20-án, csütörtökön délután 3 órakor lesz megtartva.

Ipartestületi közlemények

A vendéglős szakosztály f. hó 21-én délután 2 órakor szakosztályi ülést tart. — Az élelmezésteri szakosztály f. hó 20-án délután 10 órakor tisztújító ülést tart. — A élelmezési szakosztály f. hó 20-án délután 9 órakor tisztújító közgyűlést tart. — **A lakatos szakosztály** f. hó 19-én délután 2 órakor tisztújító ülést tart. A szobafestő-mezőző szakosztály f. hó 21-én délután 10 órakor tisztújító közgyűlést tart.

A épész szakosztály a folytatógas tisztújító közgyűlést e hó 27-én csütörtökön 2 órakor tartja. A épész szakosztály stanchuladéket oszt a tagok részére, akiket érdekel 19-től, szerdától 22-ig jelentkezzen Udvarhelyi jegyzőnél Sza utca 4. sz. alatt és 50.000 pengő hozzon magával. Jelentkezés reggel 8-tól 2 óráig.

nyiradonyi Várjassy István
nyug. bankigazgató
66 éves korában elhunyt.
Temetése szerdán déli egy órakor lesz a díszavatolozó teremből a református egyházszerartása szerint. Gyászolják: bánatos felesége, gyermekei, veje, a kiterjedt rokonság, valamint kar. társai és jóbarátai
Lakás: Vigkevény Mihály u. 51
Minden külön értesítés (gyászlap) helyett.
Gebauer temetkezési vállalat

Varjú Julianna
72 éves korában elhunyt.
Temetése csütörtökön délután 11 órakor lesz a díszavatolozóteremből a rómkat. egyház szerartása szerint. Gyászolják: szerető testvérei, közeli és távoli rokonal, valamint hűségös gondviselői. Lakás: Timár utca 18. Minden külön értesítés (gyászlap) helyett.
Gebauer temetkezési vállalat.

özv. Baranyi lilésné
Kozsa Rozália
78 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön déli 1 órakor lesz a rómkat. egyház szerartása szerint. Gyászolják: egyetlen fia, unokái, dédunokája, néma családjával, testvérei, sógorai, sógoronéi és a kiterjedt rokonság. Lakás: Erzséket-ú. 5. sz.
Gebauer temetkezési vállalat.

özv. Martinek Ferencné
KOOS OTTILIA
72 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön 2 órakor lesz a 2. A ravatalozó teremből a ref. egyház szerartása szerint. Gyászolják: sógoroné, unokahuga, távollévő unokatese, unokatese. vére, keresztia és a kiterjedt rokonság. Minden külön értesítés (gyászlap) helyett.
Lakás: Magos György tér 21 (Széchenyi út 73)
Gebauer temetkezési vállalat

B. Mária Magda tánciskolájában f. hó 28-án (pénteken) diákok részére tanfolyam kezdődik. 28-án megnyitó össztánc. Új cím: Póterfia-u. 25. (rózával szemben)

Tűzifa ismét **NAGY IMRE** faterlepen kapható
Bánfi-u. 2. (Hungária malom). Felvilágosítás Rákóczi-utca 7. Természetbierit csere.

HÓRA ENDRE óra- és ékszerüzlet és műhelye még ma is **KOSSUTH-U. 2. szám alatt van. Új üzlet: Piac-u. 20. Városház épület. Arany beváltás.**

